

ÎNCHEIERE

01 februarie 2017

municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, – Svetlana Filincova,
Judecători – Dumitru Mardari, Maria Ghervas,

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Sergiu Balaban, în interesele SRL „Getarcon Grup” și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Getarcon Grup” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, prin care a fost respins apelul SRL „Getarcon Grup”,

c o n s t a t ă :

La 15 ianuarie 2016 SRL „Getarcon Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat a constata încălcarea de către instanțele jurisdicționale la judecarea în termen rezonabil a cauzei în cadrul examinării însăși a acțiunii cu privire la violarea dreptului reclamantului la judecarea cauzei în termen rezonabil și încasarea de la bugetul de stat a sumei prejudiciului moral în mărime de 150 000 lei.

Ulterior, SRL „Getarcon Grup” a înaintat o cerere privind modificarea acțiunii, solicitînd încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 48 000 euro și a cheltuielilor de judecată în mărime de 8500 lei.

În susținerea acțiunii „Getarcon-Grup” SRL a invocat că la data de 24 decembrie 2013, încă în faza examinării cauzei principale în ordine de apel, a înaintat o acțiune în judecată cu privire la constatarea violării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, încasarea de la bugetul de stat a prejudiciului în mărime de 500 000 lei, 22 542,8 euro, prejudiciului material direct în suma de 945 869 lei /42645,1 euro și a cheltuielilor de judecată. Prin hotărîrea Judecătoria sectorului Buiucani, mun. Chișinău, din 27 februarie 2015 s-a constatat încălcarea dreptului SRL „Getarcon-Grup” la judecarea pricinii civile împotriva Serviciului Vamal al RM privind încasarea datoriei și s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul SRL „Getarcon-Grup” suma de 10 000 lei/450,8 euro cu

titlu de prejudiciu moral. În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată. Hotărîrea dată a fost menținută prin decizia din 01 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău și decizia Curții Supreme de Justiție din 02 decembrie 2015.

Examinarea cauzei a durat fără 12 zile 2 ani, din care considerente insistă, că termenul rezonabil de examinare a cauzei a fost depășit, în mare parte la examinarea cauzei de instanța de fond și anume din vina reprezentantului statului, care la nenumăratele insistări ale instanței de judecată nu executa obligațiunea impusă de a prezenta actele necesare și anume raportul detaliat pe cauza examinată în fond. Aceasta se mai confirmă și prin încheierea instanței de judecată din 15 august 2014, prin care a fost reluată examinarea cauzei pe motiv că raportul prezentat de reprezentantul pîrîtului nu cuprinde toate datele necesare. Referitor la prejudiciul se mai invocă, că reclamantul nu și-a putut realiza dreptul la examinarea în termeni rezonabili a cauzei în fond, s-a adresat cu acțiunea respectivă în instanța de judecată, însă examinarea deja a acestei acțiuni cu privire la constatarea violării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei a fost tergiversată tot din vina directă a statului. Consideră că tergiversarea examinării cauzei de 2 ani de zile, adică că examinarea deja a acțiunii cu privire la constatarea violării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, a fost tergiversată tot din vina directă a statului, este o violare sfidătoare a art.6 §1 CEDO. Iar potrivit art. 5 din Legea nr. 87 din 21.04 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei, instanța decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral precum și a costurilor și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei sectorului Buiucani, municipiul Chișinău, din 16 martie 2016, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Getarcon Grup” împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului, a cheltuielilor de judecată. A fost încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor, în beneficiul SRL „Getarcon Grup”, cu titlu de prejudiciu moral suma de 1 000 (una mie) lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 a fost respins apelul depus de SRL „Getarcon Grup”. A fost menținută hotărîrea Judecătoriei sectorului Buiucani, municipiul Chișinău, din 16 martie 2016, pronunțată în pricina civilă în cauză.

La 08 august 2016 Sergiu Balaban, în interesele SRL „Getarcon Grup”, a contestat cu recurs decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie admisă integral acțiunea SRL „Getarcon Grup”.

În motivarea cererii a indicat că instanța de apel a interpretat în mod eronat Legea, nu a intrat în detaliile de fapt ale litigiului, iar aprecierea probelor a fost arbitrară și nu s-a dat răspunsuri concrete la motivele de fapt invocate.

Susține recurentul că instanța de apel a constatat în mod total eronat că „norma legală” enunțată de art.4 alin.(4) și (5) din Legea nr.87 din 21.01.2011 reglementează termenul procedural de examinare a pricinii de categoria respectivă, iar depășirea lui nu constituie temei expres pentru constatarea încălcării termenului rezonabil de judecare a pricinii, care se apreciază după alte criterii și nu este unul procedural. Astfel, instanța de apel și-a depășit atribuțiile, talmăcind norma legală.

Consideră recurentul că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au răspuns la toate motivele invocate în acțiune și nu au dat o apreciere cuvenită circumstanțelor speței, fapt ce a dus la soluționarea greșită a litigiului.

La 13 octombrie 2016 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea SRL „Getarcon Grup” ca fiind neîntemeiată.

În motivarea cererii a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au apreciat pe deplin probele concludente, ceea ce a dus la soluționarea greșită a litigiului, interpretându-se eronat legea. Perioada de examinare din speța principală, pentru care se pretinde constatarea încălcării art.6 din Convenția CEDO și art.2 din Legea nr.87, nu poate fi imputată exclusiv instanței de judecată.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs, în raport cu materialele pricinii și prevederile Legii, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de Sergiu Balaban, în interesele SRL „Getarcon Grup” și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin.(1) din Codul de Procedură Civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod Procedură Civilă.

În conformitate cu art.433 lit. a) Cod Procedură Civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod Procedură Civilă.

Dat fiind faptul că temeiurile declarării recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII Cod Procedură Civilă, sunt strict delimitate de art.432, Completul reține că, reieșind din prevederile art.437 alin.(1) lit.f) Cod Procedură Civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau acelor circumstanțe ale aplicării eronate ale normelor de

drept material sau procedural, care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, criticile aduse de recurenți, însoțite de vasta argumentare a circumstanțelor de fapt și de drept ale pricinii, percepute din propriile puncte de vedere, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art.432 din Codul de Procedură Civilă, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență și care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de judecată, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursurilor.

Se cere a fi precizat că, specific recursului declarat în condițiile secțiunii a 2-a, Capitolul XXXVIII, Cod Procedură Civilă, este că recursul nu provoacă o rejudecare a fondului pricinii. Rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Abordarea recurenților în speță evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de judecată, însă argumentele acestora nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor instanței de judecată, care ar impune declararea recursurilor ca fiind admisibile.

Mai mult ca atât, Completul notează că, în esență, argumentarea expusă în cererea de recurs declarată de SRL „Getarcon Grup” este, în esență, similară argumentării expuse în cererea de apel, asupra căreia instanța de apel s-a expus cu suficientă claritate, circumstanță care evidențiază caracterul iluzoriu al criticilor aduse de recurent.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, iar recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, caracter care nu poate fi evidențiat de cererile de recurs în cauză.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod Procedură Civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Sergiu Balaban, în interesele SRL „Getarcon Grup” și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Svetlana Filincova

Judecători –

Dumitru Mardari

Maria Ghervas